

‘Opmerkelijk parlementair jaar’

PDC zet jaarcijfers Eerste en Tweede Kamer op een rij

Het jaar 2019 was vooral een parlementair jaar dat er uitsprong door bijzondere debatten. Uit de jaarcijfers, zoals verzameld door het Parlementair Documentatiecentrum [PDC] in Den Haag, blijkt dat het reguliere wetgevende werk van Tweede en Eerste Kamer eronder leed.

‘In 2019 werd het parlementaire werk meer gekenmerkt door opmerkelijke debatten dan door grote wetgevende resultaten’, analyseert Bert van den Braak, hoogleraar parlementaire geschiedenis aan de Universiteit van Maastricht en onderzoeker bij PDC. ‘Twee staatssecretarissen zagen zich genoodzaakt op te stappen, maar er lagen meer kabinetsleden onder vuur, onder wie zeker ook premier Rutte.’

Dat Rutte III een veel beperkter wetgevend programma heeft dan Rutte II, was ook in 2019 zichtbaar. Het is zelfs zo dat meer nog dan regeringsvoorstellen, juist initiatiefvoorstellen aandacht trokken, zoals de Klimaatwet en het voorstel over het belastingregime voor multinationals. Het parlement was actief: het aantal moties en amendementen reikte na recordjaar 2018 opnieuw tot grote hoogten.

[Lees verder >](#)

Churchill & Brexit

©ANPFOTO/G. V.D. WERFF, 1948

‘We must build a kind of United States of Europe...’ Direct na de oorlog heeft de Britse oud-premier Sir Winston Churchill op verschillende plekken op het continent, ook in de Ridderzaal op het Binnenhof, vurige pleidooien voor Europese eenwording gehouden. ‘Let Europe arise!’ Maar dat was - zoveel staat wel vast, zegt ook zijn biograaf Andrew Roberts - een Europa zonder Groot-Britannië. Voor een Churchill-adept als de Britse premier Boris Johnson is het zelfs een extra reden voor Brexit geweest. Er zijn maar weinig Britten die zullen willen toegeven dat zelfs Churchill het verkeerd gezien kan hebben. Of gedateerd is.

Afgeragd Malieveld

Column

Jan Schinkelshoek, hoofdredacteur van de Hofvijver

'...Het afgeragde Malieveld is het veelzeggende beeld van 2019. Doorploegd door boeren, verbouwd door bouwers, platgetrapt door leraren en vertreden door klimaatmarsen, is de nationale demonstratieplek aan de rand van Den Haag een symbool geworden - een symbool van het afbrokkelende poldermodel. Als in de loop van het jaar iets duidelijk is geworden, is het dat de traditionele manier van 'zakendoen' rond het Binnenhof onder druk staat...'

[Lees de column >](#)

Verenigd Koninkrijk

Unie & Lidstaten

Brexit - eindelijk...

[Lees verder >](#)

Kroatië

Verdeeld Kroatië moet Europese eenheid bewaken

[Lees verder >](#)

Polen

Europese waarden onder druk

> [Lees verder](#)

---

30 januari 2020, Haagse Hogeschool

[Medezeggenschap - boekpresentatie Wim Blockmans](#)

Andere activiteiten

5 februari 2020, Den Haag

[Actualiteitendebat: Van Juncker naar Von der Leyen, de macht van de Europese Commissie](#)

Democratie in Debat

11 februari 2020, Den Haag

[Politiek Café over de woningmarkt: Van wie is de stad?](#)

Democratie in Debat

> [Uitgebreide agenda](#)

Agenda

Impeachment buiten Amerika

Artikelen

Hoe komen andere landen dan de Verenigde Staten af van onwelgevallige staatshoofden en regeringsleiders? Een overzicht.

> [Lees verder](#)

Christen-democratische kroonprinsen

Het is nauwelijks nog een geheim: vice-premier Hugo de Jonge en minister Wopke Hoekstra willen beiden leider van het CDA worden. Een analyse.

> [Lees verder](#)

Op missie

Zr. Ms. De Ruyter vaart uit. Over militaire missies, de Grondwet en het parlement. Een beschouwing.

> [Lees verder](#)

Na Thieme

Hoe vergaat het de Partij voor de Dieren na het vertrek van Marianne Thieme als partijleider? Een analyse.

> [Lees verder](#)

Parlementaire eenlingen

Ontketend of ongemotiveerd? Hoe actief zijn Kamerleden die uit hun fractie stappen? Een onderzoek.

> [Lees verder](#)

'Steun voor beide.'

De enige drie woorden die het kamerlid Gabriëlle Popken [PVV] in 2019 in de plenaire zaal van de Tweede Kamer uitsprak.

En verder

Nieuws

'Al te voorzichtig advies'. Over het Reglement van Orde van de Tweede Kamer.

[Lees verder >](#)

Ambtsdragers met een onzekere toekomst. Over vertrekkende wethouders.

[Lees verder >](#)

Na geitenpaadje een Ottenpaadje. Over parlementaire vluchtroutes.

[Lees verder >](#)

Tussentijds (gedwongen) afgetreden staatssecretarissen

Menno Snel - 2019
Fred Teeven - 2015
Wilma Mansveld - 2015
Frans Weekers - 2014
Co Verdaas - 2012
Jack de Vries - 2010
Annette Nijs - 2004
Philomena Bijlhout - 2002
Robin Linschoten - 1996
Roel in 't Veld - 1993
Elske ter Veld - 1993

Aantal initiatiefnota's per jaar in de Tweede Kamer

2019 - 26
2018 - 13
2017 - 4
2016 - 16
2015 - 18
2014 - 23
2013 - 8
2012 - 7
2011 - 6
2010 - 3
2009 - 3

Partners

Colofon

De Hofvijver is een uitgave van het Montesquieu Instituut en zijn partners. [Lees verder >](#)

[> Eerder verschenen nummers](#)

[> Contact met de redactie](#)

Parlement.com

[Kiezers](#)
[Partijen](#)
[Tweede Kamer](#)
[Eerste Kamer](#)
[Regering](#)
[Europa](#)

Europa-Nu.nl

[Praktisch Europa](#)
[Europa in de wereld](#)
[Nederland en Europa](#)
[Beleid en toekomst](#)
[Wie doet wat](#)

Montesquieu- Instituut.nl

[Het instituut](#)
[Onderzoek](#)
[Onderwijs](#)
[Activiteiten](#)
[Publicaties](#)
[Europa](#)

